

Motion till riksdagen 2008/09:Fi294

av **Thomas Östros m.fl. (s)**

Utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar med följande ändringar i förhållande till regeringens förslag anslagen under utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommunerna enligt uppställning:

Anslag	2009
1:1 Kommunalekonomisk utjämning	10 595

Motivering

Kommunerna står inför en svagare ekonomisk utveckling än tidigare. De stora överskotten från 2006 och 2007 är på väg att minska kraftigt. Framtidsutsikterna är dystrare: De prognoser som regeringen gjorde i budgetpropositionen 2008 har reviderats ned. Samtidigt ökar socialbidragen. Regeringens egna prognoser visar att antalet personer som uppbär socialbidrag kommer att öka år för år fram till 2011.

Vi socialdemokrater ser med stor oro på kommunernas ekonomiska utveckling. Kommunerna står för en central del av den svenska välfärden: skolan, sjukvården äldreomsorgen, barnomsorgen, biblioteken med mera. När kommunerna får dålig ekonomi går det därför ut över välfärdens kärna.

Den moderatstyrda regeringen bär ett stort ansvar för kommunernas svaga ekonomi. Genom att prioritera skattesänkningar framför välfärd står välfärdsverksamheterna sämre rustade för konjunkturedgången än vad de annars hade gjort. Dessutom har kostnadstrycket ökat på kommunsektorn genom regeringens övervältring av kostnader. Nedsänkningarna i a-kassan innebär exempelvis att fler personer måste söka socialbidrag för att klara sin ekonomi,

Fel! Okänt namn på

och det är en kostnad som hamnar på kommunerna. Detsamma gäller alla de som under 2010 och framåt kommer att utförsäkras från sjukpenningen och aktivitets- och sjukersättning. I budgetpropositionen redovisas ingen konsekvensanalys för kommunsektorn av dessa förändringar. Vi socialdemokrater kräver att regeringen redovisar hur stora dessa övervältringskostnader beräknas bli.

Vi kan inte se stillasittande på denna utveckling. En bra välfärd är ett grundläggande mål för oss. Därför investerar vi nästa år närmare 5 miljarder kronor i särskilda investeringar i kommunsektorn. En del av dessa satsningar bokförs och beskrivs på andra utgiftsområden än utgiftsområde 25: Det handlar om kvalitetsinvesteringar i sjukvården, fler platser på komvux, kollektivtrafikinvesteringar med mera. De övriga satsningarna återfinns i texten nedan. I tabell 2 återfinns en samlad tabell med våra kommunsatsningar.

Allmän förskola för 3-åringar. Förskolan är samhällets första instans i det organiserade livslånga lärandet, och vår långsiktiga målsättning är att den ska vara avgiftsfri. Därför föreslår vi allmän förskola för alla 3-åringar, avgiftsfritt tre timmar per dag från och med 2009. Regeringen föreslår allmän förskola för 3-åringar först 2010 men vill införa barnomsorgspeng så snart som möjligt 2009. Regeringen saknar trovärdighet när det gäller att investera i förskolans kvalitet.

Höjt statsbidrag för mer personal i förskolan. Förskolan är grunden för det livslånga lärandet. Barnen tar där ofta sina första steg i att lära sig läsa och räkna och de tränar sin sociala förmåga. Ju mer personal det finns i förskolan desto större blir stödet till det enskilda barnet, och förmågan att senare göra bra ifrån sig i grundskolan ökar. För att hjälpa barnen till en bättre skolstart föreslår vi socialdemokrater i denna budgetmotion 200 miljoner kronor per år de kommande tre åren till mer personal i förskolan.

Nej till barnomsorgspeng. Den svenska förskolan är unik och ett internationellt föredöme. Men regeringen tar nu ytterligare ett steg som riskerar att urholka förskolans kvalitet; efter vårdnadsbidrag följer barnomsorgspeng. Barnomsorgspeng innebär att kommunerna tvingas använda resurser till verksamhet som inte har någon som helst pedagogisk inriktning eller utbildad personal. Det handlar om barnpassning utan krav på att läroplanen för förskolan ska följas. Vi socialdemokrater motsätter oss en sådan utveckling.

Investera i miljonprogrammets ungdomar. Under år 2011 ska ett flertal olika satsningar inom ramen för investeringen i miljonprogrammen påbörjas. En del handlar om att investera i ungdomars fritidsaktiviteter i miljonprogramsområdena.

Investera i miljonprogrammets äldre. Under år 2011 ska ett flertal olika satsningar inom ramen för investeringen i miljonprogrammen påbörjas. En av delarna är en satsning på äldreomsorgen i miljonprogramsområdena. Det gäller till exempel möjligheterna att få omsorg på sitt förstaspråk.

Kvalitetskontor. Medborgarna måste kunna få hjälp för att hitta rätt bland välfärdens stora utbud och för att hantera eventuella brister i den offentliga verksamhetens kvalitet. Vi vill i ett antal kommuner pröva möjligheten att inrätta kvalitetskontor dit medborgarna kan vända sig för att klara dessa uppgifter.

Fel! Okänt namn på

Personalstyrda enheter. Offentliga skolor, förskolor, vårdcentraler, hemtjänstenheter och äldreboenden bör kunna ge ett stort utrymme för personalens ansvar och inflytande. Vi vill i ett antal kommuner stimulera försöksverksamhet med intraprenader eller självförvaltande enheter.

Därutöver gör vi tekniska justeringar av det generella statsbidraget till kommunerna med anledning av vårt förslag om statlig fastighetsskatt m.m.

Tabell 2. Socialdemokraternas totala kommunsatsningar jämfört med regeringens

	2009	2010	2011
(miljoner kronor)	4 889	3 984	3 630
Tillgänglighet i sjukvården	200		
Kvalitetsinvestering i sjukvården	800	1 000	1 000
Kompetensstege	100	100	100
Kvalitetskontor	50	50	50
Försök med personalstyrda enheter	50	50	50
Statsbidrag för kollektivtrafik	649	234	
Läringsutbildningar för arbetssökande ungdomar	300	550	550
Sommarjobb	100	100	100
Engångsinsats: Solidaritetsbonus i avvaktan på nytt system	500		
Kvalitetsprogram i grundskolan	1 000	1 000	1 000
7 000 fler platser på komvux, varav 4 500 yrkesvux, successiv utbyggnad	235	350	350
Klimp	350	300	300
Statsbidrag för särskilda insatser i kommuner och lands- ting t.ex. vid naturkatastrofer	50	50	50
Allmän förskola för 3-åringar	440	220	0
Nej till barnomsorgspong	-135	-220	-220
Höjt statbidrag till kommunerna för mer personal i förskolan	200	200	200
Investera i miljonprogram: ungdomar	0	0	50
Investera i miljonprogram: äldre	0	0	50

Stockholm den 7 oktober 2008

Thomas Östros (s)

Sonia Karlsson (s)

Hans Hoff (s)

Tommy Ternemar (s)

Christina Zedell (s)

Monica Green (s)

Agneta Gille (s)

Jörgen Hellman (s)